

2024-05-03

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: KFKS-2018-00430

Överklagan av Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut att förbjuda grundvattenbortledning utan tillstånd längs Värmdövägen i Nacka kommun

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen beslutar att återkalla överklagan av Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut den 11 mars 2024 (dnr 50101-2023), att förbjuda Nacka kommun och Nacka vatten och avfall AB att utan tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken bortleda grundvatten längs Värmdövägen i Nacka kommun.
2. Beslutet förklaras omedelbart justerat.

Sammanfattning av ärendet

Den 2 oktober 2023 lämnade Region Stockholm in ett klagomål hos länsstyrelsen angående avsänkta grundvattennivåer längs Värmdövägen i Nacka kommun. Nacka kommun har genom en totalentreprenad upphandlat Skanska för arbeten längs Värmdövägen. Skanska ansvarar därmed för hela entreprenaden och kommunen är byggherre. Länsstyrelsen beslutade den 11 mars 2024 att förbjuda Nacka kommun och Nacka vatten och avfall AB att utan tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken bortleda grundvatten längs Värmdövägen i Nacka kommun. Eftersom eventuella skadeståndsanspråk, och ansvarsutkrävande i övrigt, i första hand kan komma att riktas mot kommunen i egenskap av byggherre och Nacka vatten och avfall AB, överklagades länsstyrelsens beslut för att få tid att utreda ansvarsfrågan.

Skanska har sedan beslutet överklagades låtit utföra kompletterande geohydrologisk utredning. Med stöd av bland annat den geohydrologiska utredningen bedömer Skanska att möjligheterna att visa att det inte finns ett orsakssamband mellan länshållningen i entreprenaden och den påverkade grundvattennivån är mindre än vad som bedömdes initialt. Det kan därmed inte uteslutas att Skanskas arbeten påverkat grundvattennivåerna i aktuellt område. Skanska bedömer därför att en prövning i överinstans troligtvis inte kommer att leda till en förändring av ansvarsfrågan. Bedömningen är att Skanska bär ansvar för de verkningar som den bortledning av grundvatten som Skanska kan ha gjort sig skyldig till medför, innefattande ett ansvar för den risk för sättningar som uppstått och de eventuella skador som sådana sättningar skulle kunna medföra. Utifrån detta återkallas överklagan.

Ärendet

Bakgrund

Den 2 oktober 2023 lämnade Region Stockholm in ett klagomål hos länsstyrelsen angående avsänkta grundvattennivåer längs Värmdövägen i Nacka kommun. Regionen bedriver arbete i Värmdövägens omgivning (utbyggnaden av tunnelbana) och har tillstånd till grundvattenbortledning med villkor att bland annat kontrollera grundvattennivåer. I samband med sin kontroll upptäckte Regionen under hösten 2023 en påverkan på sina grundvattenrör. Regionen anser att det inte finns något orsakssamband mellan Regionens tunneldrivningsverksamhet och den påverkade grundvattennivån och att kommunens arbeten i Värmdövägen orsakat påverkan på grundvattnet.

Länsstyrelsen i Stockholms län beslutade den 11 mars 2024 att förbjuda Nacka kommun och Nacka vatten och avfall AB att utan tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken bortleda grundvatten längs Värmdövägen i Nacka kommun. Beslutet framgår av bilaga 1. I det aktuella beslutet bedömde Länsstyrelsen sammanfattningsvis att bortledning av grundvatten inom ledningsschakten vid Värmdövägen kan medföra en risk för sättningar och därmed skador på mark, ledningar och byggnader, inklusive Nacka kyrka. Undantagsregeln i 11 kap. 12 § MB är därmed inte tillämplig. Vattenverksamhet är tillståndspliktig enligt 11 kap. 9 § MB och verksamhetsutövaren saknar tillstånd till grundvattenbortledning inom ledningsschaktet vid Värmdövägen. Fortsatt grundvattenbortledning ska enligt länsstyrelsen därför förbjudas enligt 11 kap. MB.

Nacka kommun har genom en totalentreprenad upphandlat Skanska för arbeten längs Värmdövägen. Skanska ansvarar därmed för hela entreprenaden och kommunen är byggherre. Skanska, som är kommunens entreprenör, har till kommunen uppgett att Skanska endast länshållit nederbördsvatten i samband med sina arbeten. Länsstyrelsen har i det aktuella beslutet bedömt att en del av det vatten som länshållits av Skanska utgjorts av grundvatten och att Skanska därmed påverkat grundvattennivån. Eftersom eventuella skadeståndsanspråk, och ansvarsutkrävande i övrigt, i första hand kan komma att riktas mot kommunen i egenskap av byggherre och Nacka vatten och avfall AB, har det bedömts att det finns anledning att överklaga länsstyrelsens beslut och försöka få klarhet i ansvarsfrågan.

Överklagan

För att få tid att utreda ansvarsfrågan överklagades länsstyrelsens beslut genom ett ordförandebeslut den 2 april 2024, bilaga 2. I överklagandet hemställdes om anstånd till den 6 maj 2024. Eftersom eventuella skadeståndsanspråk, och ansvarsutkrävande i övrigt, i första hand kan komma att riktas mot kommunen i egenskap av byggherre och Nacka vatten och avfall AB, bedömdes det finnas anledning att överklaga länsstyrelsens beslut

och försöka få klarhet i ansvarsfrågan. Dessutom bedömdes det finnas en risk att länsstyrelsens beslut om förbud kunde påverka den fortsatta framdriften i projektet.

Enhetens utredning och bedömning

Anläggningsenheten har efter överklagan utrett frågan vidare. Anläggningsenheten har även fört dialog med Skanska.

Skanska har sedan beslutet överklagades låtit utföra kompletterande geohydrologisk utredning. Med stöd av bland annat den geohydrologiska utredningen bedömer Skanska att möjligheterna att visa att det inte finns ett orsakssamband mellan länshållningen i entreprenaden och den påverkade grundvattennivån är mindre än vad som bedömdes initialt. Det kan därmed inte uteslutas att Skanskas arbeten påverkat grundvattennivåerna i aktuellt område. Skanska bedömer därför att en prövning i överinstans troligtvis inte kommer att leda till en förändring av ansvarsfrågan.

Skanska har även utrett konsekvenserna av Länsstyrelsen Stockholms beslut för den fortsatta framdriften av entreprenaden, varvid Skanska nu bedömer att entreprenaden kommer kunna drivas vidare inom ramen för Länsstyrelsen Stockholms beslut.

Anläggningsenheten och Nacka vatten och avfall AB finner inte anledning att ifrågasätta Skanskas bedömning av möjligheterna att få till stånd en förändring av ansvarsfrågan. Bedömningen är att Skanska bär ansvar för de verkningar som den bortledning av grundvatten som Skanska kan ha gjort sig skyldig till medför, innefattande ett ansvar för den risk för sättningar som uppstått och de eventuella skador som sådana sättningar skulle kunna medföra. Utifrån dessa skäl finner anläggningsenheten och Nacka vatten och avfall AB inte skäl att komplettera kommunens överklagande av länsstyrelsens beslut. Mot denna bakgrund föreslås att kommunen återkallar sitt överklagande av beslutet.

Ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut medför i sig inga ekonomiska konsekvenser. Bedömningen är att Skanska bär ansvar för de verkningar som den bortledning av grundvatten som Skanska kan ha gjort sig skyldig till medför, innefattande ett ansvar för den risk för sättningar som uppstått och de eventuella skador som sådana sättningar skulle kunna medföra.

Konsekvenser för barn

Förslag till beslut medför i sig inga konsekvenser för barn.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse daterad den 3 maj 2024

Bilaga 1 Länsstyrelsens beslut den 11 mars 2024

Bilaga 2 Ordförandebeslut den 2 april 2024

Jessica Hjerpe
Enhetschef
Anläggningsenheten

William Bluum
Byggprojektledare
Anläggningsenheten

Christopher Arontaus
Kanslichef
Juridik- och kanslistaben

Soheil Farhoudi
Chefsstöd
Anläggningsenheten